

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

08 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2021, în cauza penală în privința lui

Boghean Ion XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în s XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.02.2021 – 05.04.2021;

Instanța de apel: 22.04.2021 – 07.06.2021;

Instanța de recurs: 09.08.2021 – 08.02.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul central din 05 aprilie 2021, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364^l Cod de procedură penală*, Boghean Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin. (2) Cod penal, la amendă în mărime de 400 unități convenționale, echivalentul a 20 000 lei.

S-a dispus încasarea de la Boghean Ion în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1 680 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Boghean Ion urmărind scopul consumului ilegal de droguri, pe parcursul unei perioade nedeterminate de timp a anului 2020, aflându-se pe teritoriul stânei administrate de el, situată în marginea satului XXXXX, raionul XXXXX, periodic a rupt părți terminale ale plantelor de cânepă ce creșteau în acel loc, uscându-le și obținând droguri sub formă de substanță stupefiantă marijuana, pe care ilegal le păstra cu scopul consumului.

Astfel, la 12.10.2020, între orele 11:50-12:20, fiind efectuată cercetarea la fața locului la stâna situată în marginea satului XXXX, raionul XXXXX,

administrată de Boghean Ion, au fost depistate și ridicate șase plante uscate, care potrivit raportului de expertiză nr. XXXXX din XXXXX, reprezintă plante de canabis, care conțin tetrahidrocannabinol și care se atribuie la substanțe stupefiante, adică droguri. Potrivit listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, cu ulterioarele modificări, cantitatea de șase plante de cânepă constituie droguri în proporții mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut *în drept* că, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal, individualizată prin - „*Păstrarea drogurilor săvârșită în proporții mari și fără scop de înstrăinare*”.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia și rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de fond a stabilit o pedeapsă ilegală, deoarece art.64 alin.(3) Codul penal prevede că „mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3 000 unități convenționale”. Însă, în speță instanța i-a aplicat amendă în mărime de 400 unități convenționale.

Astfel, procurorul a considerat că, prin sentința din 05.04.2021 în privința lui Boghean Ion a fost stabilită o pedeapsă sub formă de amendă, pe care o consideră prea blândă. La stabilirea măsurii de pedeapsă în privința Boghean Ion instanța nu a ținut cont, în măsura cuvenită, de gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite de inculpat, și i-a stabilit o pedeapsă prea ușoară și inequitabilă. Pedeapsa stabilită lui Boghean Ion nu corespunde gravității infracțiunii comise și circumstanțele cauzei-urmării survenite, de aceea sentința urmează a fi casată cu pronunțarea unei hotărâri și stabilirea unei pedepse mai severe.

3.1. Avocatul Matușenco Ion în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia și rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie liberat de răspundere penală în temeiul art.55 Cod penal.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, sentința integrală a fost pronunțată pe 05 aprilie 2021 și în ședința de judecată din această dată a fost prezent doar inculpatul, care a și semnat recipisa corespunzătoare. Astfel, apelantul a considerat că s-a încadrat în termenul de depunere a apelului.

La fel, avocatul a menționat că, inculpatul pentru prima dată a săvârșit o faptă infracțională, care se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare; nu are antecedente penale; a recunoscut integral vina, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată. Faptul că, anterior au fost instrumentate careva cauze penale, nu poate constitui temei de aspicare a unei pedepse cât mai aspre, deoarece contravine principiului prezumției nevinovăției.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2021, apelul declarat de avocatul Matușenco Ion în numele inculpatului a fost respins ca fiind depus peste termen, iar apelul declarat de către procuror a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

În motivarea soluției sale, instanța de apel cu referire la apelul declarat de către avocatul Matusenco Ion în numele inculpatului a menționat că, potrivit art.402 Cod de procedură penală, termenul de depunere a apelului a început să curgă pentru inculpat și avocatului acestuia din data de 05 aprilie 2021, chiar dacă apărătorul nu a fost prezent în această ședință de judecată. Deci, avocatul trebuia să întreprindă măsuri ca în termen de 15 zile să depună apelul, ultima zi de depunere a apelului fiind data de 20 aprilie 2021, însă acesta a prezentat apelul prin intermediul poștei electronice doar la data de 27 aprilie 2021.

Prin urmare, cu omiterea tuturor termenilor de depunere a apelului și fără a motiva imposibilitatea respectării termenului de depunere a apelului, în conformitate cu prevederile art.230 Cod de procedură penală „în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen”.

Referitor la apelul depus de către procuror instanța de apela a notat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia că fapta penală comisă de Boghean Ion este cea prevăzută de art.217 alin (2) Cod penal, conform indicilor calificativi: „Păstrarea drogurilor săvârșită în proporții mari și fără scop de înstrăinare”. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe administrate în cauza penală de instanța de fond și care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu prin coroborare, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Privind individualizarea răspunderii penale, cu trimitere la prevederile art.art.61, 75 Cod penal și art.364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel a subliniat că instanța de fond corect a constatat faptul că pedeapsa ce ar fi aptă să-l facă pe Boghean Ion să meargă pe calea corijării, este doar pedeapsa cu amendă în mărime de 400 unități convenționale.

De asemenea, instanța de apel a stabilit posibilitatea aplicării inculpatului anume a pedepsei date așa cum, inculpatul a contribuit la stabilirea adevărului în cauză, recunoscând vina în cele comise, iar în instanțele de judecată a indicat că se căiește sincer de cele săvârșite. Mai mult, la stabilirea pedepsei s-a ținut cont de faptul că a comis o infracțiune ușoară care nu s-a soldat cu consecințe grave, de persoana inculpatului care la locul de trai nu se caracterizează negativ, este căsătorit și are doi copii minori la întreținere, anterior nu a fost judecat, instanța de fond corect a conchis că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă în condițiile aplicării unei pedepse cu amendă în mărime de 400 unități convenționale.

Astfel, nu s-a reținut argumentul procurorului, precum că instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.64 alin.(3) Cod penal, conform căruia mărime amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3 000 unități convenționale, și astfel ilegal ar fi redus pedeapsa aplicată în privința lui Boghean Ion la o valoare mai mică de 500 unități convenționale.

În acest context, instanța de apel a conchis că art.217 alin.(2) Cod penal prevede pedeapsa cu amendă de la 400 la 700 unități convenționale, iar art.64 Cod penal a suportat modificări în anul 2016, cuantumul minim de pedeapsă cu amendă fiind majorat de la 150 la 500 unități convenționale, însă art.217 Cod penal nu au fost

aduse în concordanță cu modificările menționate. La art.217 Cod penal rămânând plafonul minim de pedeapsă cu amendă 400 unități convenționale, iar, prin depunerea apelului procurorul solicită aplicarea inculpatului a unei pedepse mai mare decât plafonul minim prevăzut de art.217 alin.(2) Cod penal.

În sinteza celor indicate, instanța de apel a stabilit că solicitarea procurorului de a aplica prevederile art.64 alin.(3) Cod penal este contrar art.3 alin.(2) din Codul penal așa cum, plafonul minim de pedeapsă stabilit la art.217 alin.(2) Cod penal, este 400 unități convenționale, dar nu 500 unități convenționale. Manifestându-se deci, interpretarea extensivă defavorabilă, deoarece se solicită aplicarea legii mai aspre, ceea ce este în defavoarea inculpatului, cât și prevederilor art.217 alin.(2) Cod penal, care prevede plafonul minim de pedeapsă 400 unități convenționale, și care prezintă pentru inculpat o facilitate mai mare decât marja generică stabilită la art. 64 alin. (3) Cod penal, ce condiționează aplicarea unei pedepsei mai blânde în formă de amendă în mărime de la 400 unități convenționale. Or, prevederile legislației în vigoare în coraport cu personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei penale, este echitabilă și pe măsură să corespundă scopului pedepsei penale aplicarea unei pedepse apropiată de limita minimă.

5. Procurorul în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 10) și 16) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor a invocat că, instanța de apel urma să i-a în considerare dispozițiile părții generale a Codului penal, la stabilirea limitei minime, și anume art.64 alin.(3) Cod penal (în redacția din 29.07.2016), conform căroră, limita minimă generală a pedepsei sub formă de amendă constituie 500 de unități convenționale și care nu mai poate fi redusă, deoarece potrivit prevederilor art.75 alin.(1) Cod de procedură penală persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.

6. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da

o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că titularul acestuia invocă temeiurile pentru recurs stipulat la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, totodată, care a afectat soluția instanței, pct.10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, pct.16) normele de drept aplicate în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Din conținutul recursului rezultă că partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Boghean Ion și critică decizia instanței de apel, în partea ce ține de stabilirea pedepsei inculpatului.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că instanța, la examinarea apelului în partea stabilirii pedepsei, nu a respectat întru totul prevederile art.art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs reține că, prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 05 aprilie 2021, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Boghean Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, ceea ce constituie 20 000 lei.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2021, apelul procurorului, a fost respins ca nefondat și menținută sentința fără modificări.

Instanța de apel a respins apelul, menționând că art.217 alin.(2) Cod penal prevede pedeapsa cu amendă de la 400 la 700 unități convenționale, iar art.64 Cod penal a suportat modificări în anul 2016, cuantumul minim de pedeapsă cu amendă fiind majorat de la 150 la 500 unități convenționale, însă art.217 Cod penal nu au fost aduse în concordanță cu modificările menționate. La art.217 Cod penal rămânând plafonul minim de pedeapsă cu amendă 400 unități convenționale, iar, prin depunerea apelului procurorul solicită aplicarea inculpatului a unei pedepse mai mare decât plafonul minim prevăzut de art.217 alin.(2) Cod penal.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că, la examinarea apelului, instanța de apel, respingând cerințele procurorului, nu a dat deplină eficiență prevederilor art.64 alin.(3) Cod penal (în red. Legii nr.207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit notează că, deși cauza penală a fost examinată în procedură simplificată și în condițiile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, inculpatul urma să beneficieze de o reducere a limitelor de pedeapsă, totuși limita minimă de pedeapsă stabilită inculpatului, nu putea fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale de amendă, raportată la art.64 alin.(3) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul penal prin Legea nr.207 din 29.07.2016, prin care textul „de la 150” a fost substituit cu textul „de la 500”. Instanța de apel nu

a ținut cont de aceste prevederi ale legii. Astfel, argumentele procurorului în această parte sunt întemeiate și urmează a fi admise, or, acesta se încadrează în prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală.

Mai mult, Colegiul penal lărgit reține că, deși la pagina 4 din decizia recurată (f.d.227), instanța de apel a reprodus conținutul art.414 Cod de procedură penală, totuși nu a respectat întocmai aceste norme cu caracter imperativ-obligatoriu și contrar prevederilor din art.414 alin.(6) Cod de procedură penală – și-a întemeiat concluziile sale doar pe probe cercetate de prima instanță, care însă nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal (f.d.219-220, 227 și 229).

În acest context, Colegiul penal lărgit conchide că, la noua rejudecare a cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, având obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2021, în cauza penală în privința inculpatului *Boghean Ion XXXXX*, dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 17 martie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie